

Hangi tarikat, cemaat kime oy verecek?

ÖMER ŞAHİN

Politika / 08/12/2013

Türkiye'de tek bir parti olmadığı gibi tek bir 'cemaat' de bulunmuyor. Bu ülkede, kimilerinin kökleri yüzlerce yıl ötesine dayanan onlarca tarikat ve cemaat var. Seçimler öncesi kimin nerede durduğunu ve envanteri hatırlamakta fayda var. Türkiye'nin bir numaralı konusu dersaneler üzerinden patlak veren 'hükümet-cemaat' gerilimi. Siyasetin, sokağın, hatta dış çevrelerin gözü-kulağı gerilim hattında. Neredeyse bu konu dışında bir şey konuşulmuyor. Sosyal medyada fırtınalar esiyor. Karşımızda yeni bir durum, önümüzde ise 3 kritik seçim var. Hal böyle olunca herkesin aklına aynı soru geliyor: Fethullah Gülen grubu (Hizmet Hareketi) ne yapacak? Oylar CHP, MHP'ye mi gidecek? Adaylara göre farklı strateji mi uygulanacak? Yoksa her şeye rağmen AK Parti adaylarına destek mi verilecek? O kristal vazo kırıldı mı, çatladı mı tartışmalı ama şimdilik bu sorunun net ve tek bir cevabı yok. Hareketin sözcülüğünü yapan Gazeteci ve Yazarlar Vakfı herhangi bir yönlendirme yapılmayacağını açıkladı. AK Parti'nin 'resmî' görüşüne bakılırsa ortada bir 'sorun' da yok. Zira 'cemaatin oyu yüzde 3, AK Parti'ye etkisi ise en fazla yüzde 1'. Hükümet-Hizmet geriliminin olası yansımaları için bir süre daha beklemek gerekecek. Dershane düzenlemesinin seyri ve karşılıklı atılacak 'güven arttırıcı önlemler', ilişkileri daha farklı boyutlara taşıyabilir.

AK Parti, son gerilimle birlikte safları sıkılaştıran hamleler yapıyor. 'Cemaati yalnızlaştırma' denebilecek bir strateji izleniyor. 'Millî İrade Platformu' adıyla gazetelere verilen ilanda bunu görmek mümkün. Muhafazakâr kesimin farklı tonlarından 100'e yakın vakıf, dernek, kuruluş hükümete destek çıkan bir metne imza attı. Bu ilan bize şunu hatırlattı ki, Türkiye'de tek bir parti olmadığı gibi tek bir 'cemaat' de bulunmuyor. Bu ülkede, kimilerinin kökleri yüzlerce yıl ötesine dayanan onlarca tarikat ve cemaat var. Bu yapıların farklılıkları da sadece ritüelleri değil. Çoğunluğu Menderes-Özal-Erdoğan çizgisine yakın dursa bile siyasi refleksleri birbir denemez. Son yıllarda AK Parti ile 'aynı bağın gülü/aynı dağın yeli' görülen tarikat-cemaatlerin kendi içlerindeki bölünmeleri de unutmamak lazım. Bugün Nurcu, Nakşi, Kadiri bilinen gruplar içerisinde onlarca alt küme bulunabiliyor.

En başta söylediğimizi tekrar edelim... Türkiye'de sadece 'Hizmet Hareketi' bulunmuyor. Cemaat, tarikat varlığı olarak zengin bir ülkeyiz. Yaklaşan seçimler öncesi kimin nerede durduğunu ve envanteri hatırlamakta fayda var. 'Camia' dışındakilere bir

göz atalım...

NURCULAR: Hizmet Hareketi'nin de ilham kaynağı olan Said Nursi'yi 'üstat' kabul eden, eseri 'Risale-i Nur'ları okuyanların genel adı: 'Nurcular'. Yeni Asya, Yeni Nesil, Okuyucular, Yazıcılar, Kırkinci Hoca gibi gruplarla anılıyorlar. Said Nursi'nin yaşayan talebeleri Mehmet Kırkinci, Mehmet Fırncı, Said Özdemir 'Abi' olarak bilinir. Erbakan'a değil Menderes'le başlayan 'Demokrat' geleneğe bağlı kaldılar. Çoğunluğu 28 Şubat'a kadar Demirel'i destekledi. Fethullah Gülen grubu gibi bu ekolden gelen bazı isimler Özal'dan yana tavır aldı. 'Nurcu' gruplarda 2002 sonrası DYP (DP) ile ilişki sürdürenler olsa da son dönemde çoğunluğun oyu AK Parti'ye gidiyor. Önümüzdeki seçimlerde de öyle olacağı gözleniyor.

MENZİLCİLER: Adıyaman'ın Menzil Köyü'nden adını alıyor. Türkiye'nin en yaygın gruplarından. 'Semerkant ve Bilvanis' grupları olarak da biliniyorlar. TÜMSİAD adıyla son dönemde güçlenen işadamları dernekleri var. AK Parti içerisinde de güçlü şekilde temsil ediliyorlar. 'Menzilciler' içerisinde BBP ve MHP'ye yakın duran isimler olsa da AK Parti'ye kitlesel destek veriliyor.

İSKENDERPAŞA: Merhum Erbakan ve Özal'ın da gönül bağı olan köklü bir camia. AK Parti'nin öncü kadrolarının birçoğu bu ekolden geliyor. 28 Şubat sonrası Avustralya'ya giden liderleri Prof. Dr. Esad Coşan 2001 yılında trafik kazasında hayatını kaybetmişti. Yerine oğlu Nurettin Coşan geldi. Son seçimde MHP'ye oy verin çağrısı yapsa da kitlenin büyük oranda AK Parti'ye oy verdiği söyleniyor. İskenderpaşa grubu, AK Parti'ye daha da yakınlaştı. Sempatizanların bazı yörelerde kendisine yakın duran MHP, BBP, SP adaylarına da oy verebileceği söyleniyor.

İSMAILAĞA GRUBU: Fatih Çarşamba ile özdeşleşen, sarık, cüppe gibi kıyafetleriyle dikkat çeken bir grup. Şeyh postunda Mahmut Ustaosmanoğlu oturuyor. AK Parti'ye yakın olmakla birlikte geçmiş dönemde daha çok Erbakan Hoca ve Saadet Partisi'ne oy verdikleri biliniyor. Yeni kuşağın popüler ismi Cüppeli Ahmet Hoca'yı da içinde barındıran İsmailağa Grubu'nda ibre AK Parti ve Saadet Partisi'nden yana.

ERENKÖY GRUBU: Erbilli Mehmet Esat Efendi'nin Erenköy'de aldığı köşk ile temelleri atıldı. Nakşibendi geleneği içerisinde yer alıyor. Esat'ın halifesi Mahmut Sami Ramazanoğlu tarafından cemaatleştirildi denebilir. Erenköy Grubu'nun liderliğini Osman Nuri Topbaş Hoca sürdürüyor. Ankara'da Muradiye Vakfı olarak biliniyorlar. AK Parti ile 'sıfır sorun' ilişki yürüten grupların başında Erenköy cemaati geliyor.

SÜLEYMANCILAR: Öğrenci yurtları, Kuran kursları aracılığıyla Türkiye ve dünyanın çeşitli bölgelerinde varlıklarını sürdürüyorlar. Kurucuları Süleyman Hilmi Tunahan'dan dolayı 'Süleymanlılar' olarak biliniyorlar. Tunahan'ın damadı Kemal Kaçar'ın ölümünden sonra iki torun Ahmet ve Mehmet Denizolgun arasında sorun yaşandı. 'Lider' görülen Arif Ahmet Denizolgun, Mesut Yılmaz hükümetinde kısa bir süre Ulaştırma Bakanlığı yaptı. AK Parti ile yıldız barışmadı. ANAP ve MHP'ye destek verdi. Diğer kardeş Mehmet Denizolgun ise iki dönem AK Parti'den milletvekilliği yaptı. Süleymanlıların yerel seçimde 'aday' öncelikli oy kullanacağı tahmin ediliyor. Kitlenin oyları MHP ve AK Parti'ye gidiyor.

YAHYALI GRUBU: Kayseri Yahyalı merkezli Nakşibendi ekolüne dayanıyor. Adını Yahyalı Hacı Hasan Efendi'den alıyor. Kayseri dışında da örgütlenmesi bulunan grup 'Milli Görüş' çizgisine yakın durdu. SP ve HAS Parti'ye de destek veren grubun ağırlıklı tercihi AK Parti.

KADİRİLER: Kadiri tarikatı farklı kollara ayrılmış durumda. İstanbul, Ankara, Düzce'de yoğunlaşan 'Muhammediye' kolunun başında Seyyid Muhammed Ustaoglu bulunuyor. Oy tercihlerini AK Parti'den yana kullanıyorlar.

HALVETİ ŞABANİYE GRUBU: Halveti tarikatı içerisindeki en aktif grup. Şeyhlik postunda Mehmet Dumlu oturuyor. Kadın-erkek birlikte zikir törenlerine katılabiliyor. AK Parti'ye yakın duruyorlar.

HAKİKAT GRUBU: Başta Fethullah Gülen olmak üzere Nurcu, Süleymancı bütün gruplara dönük ağır eleştirileriyle dikkat çekiyor. Şeyhleri olan ve Gebze'de yaşayan Ömer Öngüt, iki yıl önce hayatını kaybedince yerine emekli bir asker geçmişti. Lokal olan grubun belirli bir siyasi eğilimi bulunmuyor.

TİLLO VE NORŞİN ŞEYHLERİ: Medrese geleneğinin iki güçlü kolu olarak bilinirler. Tillo şeyhlerinin tercihleri 'enişte'leri Tayyip Erdoğan ve AK Parti'den yana oldu. Norşin grubu bir ara Numan Kurtulmuş'un HAS Partisi'ne yakın durdu. Önümüzdeki seçimlerde AK Parti'ye destek verecekler.

IŞIKÇILAR: Hüseyin Hilmi Işık'tan adını alan ve önceki yıl vefat eden Türkiye Gazetesi ve İhlas Holding ile özdeşleşen Enver Ören'le simgeleşen bir hareket. Turgut Özal'ın ardından AK Parti ve Başbakan Erdoğan'a tam destek verdiler. Bu destek önümüzdeki seçimlerde de devam edecek.

HÜDA-PAR VE KÜRT İSLAMCILAR: Hizbullah hareketine yakın olan HÜDA-PAR, Doğu ve Güneydoğu'da örgütlü. Seçimlerde kendi adaylarına destek verecekler. Türkiye Kürtleri arasında etkin olan cemaat ve tarikatların oyları bugüne kadar AK Parti ve BDP dışındaki partilere gitmedi. Kürtler arasında etkin olan bir diğer grup ise Nakşibendi ekolünden gelen Hazneviler.

HAYDAR BAŞ GRUBU: Görüşleri İP lideri Doğu Perinçek'le örtüşen, ulusalcı bir grup. Liderleri Prof. Dr. Haydar Baş, Kadiri tarikatının 'İcmal Kolu' olarak biliniyor. Baş'ın liderliğini yaptığı Bağımsız Türkiye Partisi'ni destekliyorlar. Haydar Baş, Esad'a karşı çıkanlar için ağır hakaretlerde bulunmuştu.

ADNAN HOCACILAR: Eskilerin deyişiyle 'nevi şahsına münhasır' bir hareket. Adnan Hocacılar, etrafında 'kediciklerim' dediği manken görünümlü genç kız ve erkekler topluluğu olarak biliniyor. Bir dönem Erbakan Hoca ile yakın ilişki içine giren Adnan Hoca, son dönemde 'Tayyip Hocam' dediği Başbakan Erdoğan ve AK Parti'ye sıcak mesajlar gönderiyor.

GALİBİLER: Kadiri-Rufai tarikat geleneğine bağlı. Bir dönem 'şiş çekme' ritüelleriyle öne çıkmış, şeyhleri Hacı Galip Hasan Kuşçuoğlu'ndan dolayı 'Galibiler' olarak da adlandırılan bir grup. Ankara'da esnaf arasında örgütleniyorlar. Siyasi duruşları AK Parti'ye yakın.